

Beste groene kennis,

Bij deze weer een nieuwsbrief over mijn Permacultuur avonturen in verre oorden. Ditmaal vanuit Canada, waarbij ik een stapje verder ben gegaan dan Permacultuur en kennis heb gemaakt met de wilde natuur zelf als voorraadkast en zelfvoorzienend leven op zijn Canadees.

Tijdens deze etappe van mijn reis verbleef ik in Echo Bay, een piepklein baaitje, wat negentig minuten varen van Vancouver Island ligt en een van de meest ongerepte stukjes natuur is die ik ooit heb gezien. Dit gebied is een mengelmoesje van water en land, overal liggen er bergachtige eilandjes verspreid over de zee, net alsof iemand ze her en der lukraak heeft neergekwakt. Met name de fauna is fenomenaal. Bruinvissen, zeeleeuwen, dolfinen en allerlei soorten walvissen zie je er dagelijks, maar ook zwarte- en grizzlyberen en poema's zijn er heel "normaal" om te zien. Men is eraan gewend om af en toe een beer weg te jagen uit een appelboom en stiekem wordt er af en toe een wat minder graag geziene gast, zoals een poema, doodgeschoten en vind je een poemakleedje in iemands huis verstopt. Of je krijgt een stoofpotje met beer voorgeschoteld.. Iedereen kettingzaagt en hakt zijn eigen hout, bouwt zijn eigen huizen en knutselt zijn eigen boten in elkaar. De enige manier om "snel" naar een ziekenhuis te komen is per helicopter, en met de grote machinerie waarmee wordt gewerkt ligt een dodelijk ongeval op de loer, maar niemand lijkt het echt te beseffen, of het kan ze niks schelen. Ik heb nog niemand zien houthakken of kettingzagen met stalen schoenen, kniebeschermers of een helm. Het enige wat ik één keer heb gezien zijn oorbeschermers bij het kettingzagen. Hard werken, op tijd zijn en niet zeiken bleken een belangrijk onderdeel van de Canadese cultuur. Hoe kan het ook anders, in zo'n bijna onleefbare omgeving.

Maar even terug naar het begin, want hoe ben ik hier terechtgekomen? Bijna drie jaar geleden zag ik op televisie een korte reportage over een vrouw die in Canada in het wild leeft, en zich toelegt op het opnieuw leren van allerlei primitieve levenswijzen en technieken. De vrouw bleef in mijn hoofd en na wat zoeksessies op het web vond ik haar boek en bestelde het direct. Het bleek het meest inspirerende boek dat ik ooit heb gelezen.

In haar boek '[Becoming Wild](#)', een nationale bestseller in Canada, beschrijft Nikki van Schyndel hoe zij op haar negenentwintigste, samen met een goede vriend achttien maanden in de Canadese wildernis doorbracht, met slechts een aantal primitieve gereedschappen op zak. Bijvoorbeeld een bijl, een aantal messen en een vuurboog (primitief houten werktuig om frictievuur mee te maken, door wrijving tot stand te brengen tussen twee stukken hout). Verder hebben zij daar alles zelf gemaakt, van een primitief hutje, tot aan pijl en boog om te jagen, opbergdozen of zelfs kledingstukken van cederhouten bast. Ook namen zij zich voor om alleen te overleven van wat ze in het wild konden vinden. Dit werden met name wilde planten en vis, en uiteindelijk hebben ze in de karige winters een aantal keer gejaagd. Twee maal hebben ze daarom een beer gedood (uiteraard op primitieve wijze) en helemaal verwerkt, onder andere door het vlees te drogen op een zelfgemaakt droogrek in de zon. Naast fascinerend en ontzettend inspirerend, maakte Nikki's manier van schrijven me ook erg aan het lachen. De op bruikbaarheid gerangschikte lijst van planten als toiletpapier is me bijvoorbeeld altijd bijgebleven. Planten groeien namelijk wel terug, maar niet zo heel snel, dus Nikki en haar vriend werden gedwongen om zich te wenden tot steeds minder comfortabel toiletpapier.

Nikki beschrijft in haar boek hoe zij van "meisjesmeisje" en iemand die ontzettend kan genieten van de decadente luxe van een stad, tegelijkertijd iemand werd die het heerlijk vond om totaal bedekt met modder dieren op te gaan sporen aan de hand vanpootafdrukken, of onder de sterren te slapen in een zelfgebouwd hutje van takken en beschimmeld blad. Daarbij nam zij haar kat overal mee, onder andere naar de wildernis waar zij achttien maanden verbleef. In deze eigenschappen, maar ook vele anderen, herkende ik mezelf heel erg. Daarnaast was ik diep onder de indruk van de manier waarop zij, met zo ontzettend veel eerbied, over de natuur en al haar wezens sprak. Als zij dan toch een dier doodde om te eten, ging het met het grootste respect mogelijk, en altijd gepaard met een pijnlijke innerlijke strijd. Ik was zo onder de indruk van het boek dat ik direct na het lezen ervan aan een brief naar haar begon, met daarin de vraag of ik haar op een vrijwilligersbasis misschien ooit zou mogen opzoeken, om haar zo te kunnen ontmoeten en van haar te kunnen leren.

Maar de brief bleef in mijn outbox staan. Wat mij betreft kon ik deze reis pas maken nadat ik eerst wat meer ervaring zou hebben opgedaan met zogenaamde 'bushcraft' technieken. De vaardigheden die hierbij komen kijken zijn gerelateerd aan survivals, maar het verschil is dat je bij survivals echt van een noodsituatie uitgaat terwijl je bij bushcraft eigenlijk voor je plezier van de wildernis je thuis probeert te maken. Toen ik echter het idee kreeg om een Permacultuurreis te maken, een jaar geleden, besloot ik dat het moment was aangebroken om de brief dan toch op te sturen. Of ik er nou klaar voor was of niet! Om eerlijk te zijn had ik

nooit verwacht dat Nikki erin zou toestemmen. Toen zij mijn verzoek dan toch aarzelend positief beantwoorde, wist ik niet wat ik meemaakte! Even dacht ik dat ik zou flauwvallen, puur van de opwindings.

Na bijna een jaar lang corresponderen en voorzichtig aftasten hakten we de knoop door en besloten om het maar gewoon te proberen. Nikki vertelde dat zij als echte "loner" zelfs haar eigen broer niet langer dan twee weken bij zich in de buurt kon hebben dus spraken we af dat ik in elk geval twee, maar maximaal drie weken bij haar zou kunnen verblijven. Gelukkig benoemde ze daarnaast genoeg burens die me ook zouden kunnen huisvesten en dus besloot ik om het risico te nemen en ondanks haar waarschuwingen een trip van bijna zeven weken te plannen. Uiteraard met de stiekeme hoop dat ik uiteindelijk langer bij haar zou mogen blijven.. Omdat Nikki zelf er in het begin nog niet was, ben ik de eerste week bij haar burens gebleven, het onderzoeksstation [Salmon Coast](#). Tevens een fascinerende plek waar ik veel heb geleerd over de problematiek rondom zeeluizen bij zalm. Toen Nikki eenmaal terug was heb ik echter uiteindelijk de volle resterende zes weken bij haar gezeten! Aangezien Nikki wordt bedolven onder dit soort verzoeken, omdat ze niet alleen in Canada, maar zelfs wereldwijd bekendheid geniet, was het feit dat ze er überhaupt in toestemde al geweldig, maar dat ze me ook nog eens zes weken lang liet blijven had ik nooit durven dromen. Ook Nikki zelf had dit nooit verwacht, en zowel haar directe omgeving als zijzelf spraken hier regelmatig hun verbazing over uit. Ik prijs me ontzettend gelukkig dat ik dit heb mogen meemaken, want het was absoluut magisch (en ook af en toe heel zwaar) om dit mooie, doch ingewikkelde mens van dichtbij te leren kennen.

En dichtbij was het! Ik ben de hele periode eigenlijk niet van Nikki's zijde geweest, alles deden we samen. Af en toe werd daarom niet alleen zij, maar ook ik er een beetje gek van. Ik sliep een paar meter van Nikki's eigen huisje vandaan, in het hutje wat zij zelf heeft gebouwd toen ze hier voor het eerst kwam wonen. Een traditionele houthakkershut, zoals ze die vroeger in een dag optrokken uit letterlijk één cederhouten boom. Allemaal van dezelfde boom gehakt, gesplit en in elkaar getimmerd, op vrij provisorische wijze. Dit soort hutjes waren toentertijd echt puur bedoeld om letterlijk "uit de wind en regen" te kunnen overnachten terwijl men op locatie tijdelijk hout hakte. In het hutje, wat ik naarmate de tijd verstreek steeds vaker "mijn huis" begon te noemen, stak ik s'avonds een oude olielamp en kaarsen aan om nog een hand voor ogen te kunnen zien, s'ochtends maakte ik er voor mezelf thee met een campinggasje en als het erg koud was stookte ik een klein vuur in het houtkacheltje. Of het niet heel brandgevaarlijk was om zowel een houtkachel, campinggasje, kaarsen en een olielamp te laten branden in een hutje wat volledig van hout is gebouwd? Jazeker, maar daar was ik toen ik eenmaal ervaren werd met het aanmaken van vuurtjes niet meer zo bang voor. Want zo makkelijk blijken dingen niet in de fik te vliegen.

Nikki zelf woont inmiddels in een grotere houten cabine. Van een stuk meer luxe voorzien, maar uiteraard ook helemaal zelf gebouwd. Alle bomen waaruit de hut is opgetrokken heeft ze daar zelf in de buurt omgehakt of verzameld en helemaal tot het einde toe verwerkt. Het was wat ongemakkelijk om zowel de keuken als het toilet met Nikki te delen, en daarom groef ik uiteindelijk mijn eigen "outhouse", wat neerkwam op een gat in de grond met een zelfgebouwd muurtje van takken ervoor. Omdat er in de omgeving meer poema's dan mensen leven was ook dat niet altijd even gemakkelijk, en wapende ik mezelf tijdens toiletbezoek altijd met beren pepperspray, een noodfluitje en mijn bushcraft mes. Dat was echter niet afdoende geweest wanneer ik daadwerkelijk zou zijn aangevallen. Het nadeel van poema's is namelijk dat ze hun prooi besluisen en je ze dus überhaupt niet eens hoort aankomen. Het feit dat Nikki me hier, als onbevreesde supervrouw, ook nog eens nadrukkelijk voor waarschuwde en vertelde dat poema's rond deze tijd van het jaar regelmatig naar beneden komen hielp niet echt. Maar het maakte het wel extra spannend.. Wanneer Nikki en ik toe waren aan een douche maakte zij een groot vuur in haar houtkachel die op zijn beurt haar koperen waterreservoir verwarmde, en gebruikten we de houtoven tegelijkertijd om onze maaltijden op te koken. Wat een hernieuwde waardering heb ik voor warm water gekregen! Maar tegelijkertijd besepte ik ook dat een douche zwaar overschat is, want een beetje koud water in de ochtend is bijzonder verfrissend. Je wordt er in elk geval goed wakker van! Daarnaast leef je langer als je minder douchet, zoals een geriatriespecialiste mij ooit vertelde. Het droogt je huid, je grootste orgaan, namelijk ontzettend uit. Om die reden vermindert het dus óók de kans op rimpels!

Het water waar we ons zowel mee wasten als wat we dronken kwam direct vanuit de berg, ongefilterd en onbehandeld, onze leiding ingestroomd. Ondanks de gele kleur die werd veroorzaakt door de tannines, onschadelijke chemische verbindingen die onder andere in hout zitten, was het heerlijk. Op de zeldzame momenten dat we echt electriciteit nodig hadden, zoals wanneer er planken geschuurd moesten worden met een elektrisch aangedreven apparaat, of wanneer we dan eens in de twee weken een broodnodige was draaiden, zette Nikki de generator aan en gebruikten we die tijd ook zo veel mogelijk om al onze apparaten op te laden. Gelukkig waren er daarnaast ook wat zonnepaneeltjes en konden we die voor wat kleinere

apparatuur zoals telefoons of computers regelmatig gebruiken. Een ijskast heeft Nikki niet, en aangezien ze nauwelijks dierlijke producten eet en wanneer ze dat wel doet altijd ingemaakt (zelf uiteraard), is een ijskast ook eigenlijk niet nodig.

Nikki's manier van eten was erg interessant. Doordat zij zich al zoveel jaren heeft verdiept in voedsel is ze tot in de puntjes op de hoogte van wat er allemaal wel en niet goed is voor je gezondheid. Natuurlijk is het geweldig dat het ons als mensheid lukt om voor twaalf (!) miljard man per dag voedsel te produceren ([bron](#)), maar tegelijkertijd is de kwaliteit van ons voedsel eigenlijk nogal treurig. De meest voorkomende doodsoorzaken ([bron](#)), ook wel "welvaartsziekten" genoemd (denk aan: obesitas, kanker, hart- en vaatziekten, diabetes), worden namelijk voor het merendeel veroorzaakt door het voedsel wat we eten. Dit is inmiddels zo ontzettend ver verwijderd geraakt van "echt" voedsel dat het ons letterlijk ziek maakt. Als we dus optimaal gezond zouden eten, zouden deze doodsoorzaken niet meer zo alomtegenwoordig zijn en zou de levensverwachting waarschijnlijk behoorlijk stijgen. Het enige dat we daarvoor zouden moeten doen, is gezonder eten.

Elke keer als ik dit constateer is de standaardrepliek: 'Maar ik hóef helemaal niet zo oud te worden.' Oké oké, maar naast het verkorten van je leven, schaadt slecht eten ook de kwaliteit van dat leven. Zo heb ik dat zelf ook ervaren het afgelopen half jaar. Door bijna honderd procent plantaardig te (moeten) eten ben ik me echt veel energieker en beter in mijn vel gaan voelen. Ik had wel vaker gehoord dat overstappen op puur plantaardig voedsel een gunstig effect heeft op allerlei aandoeningen en je energieniveau verhoogt, maar ik stond er toch altijd een beetje skeptisch tegenover. Nu ik het zelf heb ervaren, kan ik niet anders zeggen dan dat het wat mij betreft lijkt te kloppen. Dus aangezien je niet alleen je leven verlengt door gezonde voeding, maar ook de kwaliteit daarvan verbetert, vraag ik me af of het niet iets te makkelijk geredeneerd is dat we 'niet zo oud hoeven te worden'. Maar zolang we dit blijven roepen is er niks aan de hand, want kennelijk draagt het genot van "eten" voor ons meer bij aan de kwaliteit van leven, dan dat ziektes en vroeger overlijden het voor ons afdoen.

Het is aan ieder natuurlijk de keus om voor zichzelf te bepalen wat het zwaarste weegt. Voor mijzelf is dit een constante strijd, waarbij de weegschaal toch vaak de kant van mijn rommelende maag opslaat en niet die van mijn zo gekoesterde idealen. Waar ik dan later letterlijk de wrange vruchten van pluk.. Maar ons eten is nou eenmaal verslavend, omdat we met allerlei toevoegingen kunnen spelen, en om die reden zijn wij de enige diersoort die niet meer zelf kan bepalen wat gezond voor ze is. En vaak voelt het ook nog alsof elke keuze de verkeerde is, omdat er zoveel factoren zijn waar je rekening mee moet houden. Een vriendin van mij die diëtiste is riep laatst wanhopig uit dat ze het ook niet meer weet. Want er zijn zoveel tegenstrijdige onderzoeken en de heersende opinie binnen de diëtië verandert met de dag. In principe lijkt het belangrijkste devies, zoals Michael Pollan het verwoordt: 'Eet echt eten. Niet te veel. Vooral planten'. Maar zo makkelijk is ook dat niet. In de horeca is er sowieso geen beginnen aan, want daar zijn planten op de kaart een zeldzaam verschijnsel. En bij alles wat je in de supermarkt tegenkomt word je ook nog eens geconfronteerd met een soort puzzel waarbij je alle voor- en nadelen tegen elkaar moet afwegen. Hoe slecht is het voor het milieu? En voor het dierenwelzijn? Voor je gezondheid? Voor het klimaat? Is het wel in het seizoen? Komt het niet van te ver en wat is precies té ver? Worden er stukken oerwoud voor gekapt? Krijgen de arbeiders wel een eerlijk loon? Hoe groot is de kans dat het genetisch gemodificeerd is? Worden er veel pesticiden op gebruikt? Kost het veel tijd om te bereiden, heb ik überhaupt tijd? (Het antwoord op deze vraag is altijd 'nee' en dat maakt veel andere vragen dan triest genoeg overbodig..) Is het betaalbaar? Oja, en is het ook nog lekker? Geen doen! Dit zorgt ervoor dat ik bij elk product wat ik overweeg te kopen, letterlijk een minuut en soms zelfs langer stilsta om dit alles tegen elkaar af te wegen. Voor omstanders zal dat ongetwijfeld een grappig gezicht zijn. In mijn hoofd woedt dan elke keer weer een strijd tussen mijn allesverslindende lijf en mijn strijdbare maar zwakke geest. De laatste valt dan toch vaak in katzwijn bij de gedachte aan lekker en makkelijk te bereiden eten. Maar ik heb me voorgenomen om, na alles wat ik tijdens deze reis heb geleerd en ervaren over het belang van voedsel, nóg meer mijn best te gaan doen om zo gezond mogelijk te eten. Want door gezonder te zijn zit je naast lichamelijk ook geestelijk letterlijk beter in je vel, en voor mij is dat het meest doorslaggevend voor de kwaliteit van mijn leven. Nu nog zien of het me gaat lukken..

Nikki zelf was door al haar onderzoek hiernaar eigenlijk zo bang geworden van eten dat ze er dan maar voor koos om het nauwelijks te doen. Met name lunch sloeg zij vaak over, of ze vergat letterlijk te eten. s'Ochtends at zij meestal wat muesli of slechts een handjevol nootjes en s'avonds dan een salade van uit de tuin met wat rijst of ingemaakte (zelfgevangen en verwerkte) vis. Regelmatig kneep ik er dus tijdens onze lange werkdagen, vol schuldgevoel, even tussenuit om iets te kunnen eten terwijl Nikki onverstoord doorwerkte. Toch heb ik nog nooit iemand ontmoet met meer lichamelijke kracht en energie. Ze zag er altijd stralend en

blakend van gezondheid uit. Tijdens mijn gesprek met een geriatriespecialiste waarin ik haar vroeg welke feiten omtrent het ouder worden nou onomstotelijk vaststaan, was ook dit onderdeel van haar antwoord. Zij vertelde me namelijk ook dat we een stuk langer zouden leven als we, idealiter, slechts een derde eten van wat we momenteel doen.

Naast het hout dat Nikki zowel gebruikte om mee te bouwen, als om te koken en de boel mee te verwarmen, was ze dus ook wat betreft voedsel aardig zelfvoorzienend. Ze had een aantal tuinen met kippen en in de tijd dat ik er was konden we daar elke dag wel een bakje framboosjes, wat eieren en twee salades uit oogsten. En dan geen sla zoals je die gewend bent uit de supermarkt, zo'n half verwelkte krop met wat groenten die wanhopig op een tomaatje en komkommer proberen te lijken. Maar wel minstens vijftien verschillende soorten. Naast vele varianten sla en kool, was er ook nog bijvoorbeeld veldsla, paardenbloemblad, wilde mosterd, rucola, koriander, bieslook, snijbieten, Nieuw-Zeelandse spinazie, Oost-Indische Kers, radijsjes en tuinbonen. Dus onze salades waren letterlijk een hele maaltijd. Verder heb ik Nikki geholpen met het aanplanten van tomaten, komkommers, pompoenen, verschillende soorten bonen, bieten en courgettes. Maar helaas heb ik deze niet kunnen proeven voor mijn vertrek omdat ze nog niet klaar waren om te oogsten. Het lastige met moestuinieren in Canada is dat het er erg koud is, en dat het daarom een erg kort groeiseizoen heeft. Dit maakt het voor Nikki dus lastiger in de wintermaanden en naast wat wildplukken, houdbare groenten, zeewier en ingemaakte vis, is ze toch ook aangewezen op het doen van boodschappen. Het merendeel van de voedselvoorziening voor zowel Nikki als andere inwoners van de kust, is echter afhankelijk van het vissen.

Op loopafstand van Nikki, in dezelfde baai, woont Billy Proctor. Deze man woont al zijn hele leven in Echo Bay, of Proctor Bay zoals het daarom ook wel eens wordt genoemd. Hij is altijd houthakker en visser geweest en doet beide dingen letterlijk nog elke dag. En de man is 82. 'Jesus Christ, I really love chopping wood.' zegt hij dan. Billy is een levende legende en heeft meerdere boeken, waaronder ook een nationale bestseller (waarvoor hij toentertijd heeft moeten leren schrijven), onder zijn naam staan. Hij is zo taai dat ik me soms afvraag of hij misschien wel niet stiekem onsterfelijk is. Het is fascinerend om hem te zien houthakken en omgekeerd heeft hij zich ook een aantal keer rotgelachen als ik een poging waagde. Nikki en ik gingen regelmatig met hem mee om te vissen en het was mooi om te zien hoe Nikki met grote ogen alles absorbeerde wat hij over het vissen vertelde. Ondanks het gigantische leeftijdsverschil zijn Nikki (43) en Billy (82) namelijk beste vrienden. Het zag er een beetje naar uit dat de twee elkaar hebben geadopteerd en ik twijfel er niet aan dat ze voor elkaar door het vuur zouden gaan. Het was erg grappig en aandoenlijk om te zien hoe Nikki tijdens onze vistripjes af en toe uitgebreid en enthousiast tegen Billy aan zat te lullen, terwijl Billy zo doof als een kwartel is en waarschijnlijk minstens de helft niet verstond. Meestal reageerde hij met wat instemmend gebrom. Na het vissen kookte Billy van zijn eigen vangst van krab, garnalen of een andere soort vis een heerlijke maaltijd voor mij, Nikki en Charlie, die ook in Proctor Bay woont. Dat vond ik altijd zo'n prachtig gebaar en het deed me meer dan wat ook echt onderdeel van deze kleine gemeente voelen.

Het leren vissen was ook een ontzettend interessante ervaring. Omdat ik af en toe vlees eet, vond ik het altijd belangrijk om dan zelf ook een dier te kunnen doden en verwerken. Daarom was het ook extra interessant om bij Nikki te verblijven, want ik ging ervan uit dat zij nog regelmatig jaagde. En stiekem hoopte ik dat ze daar dan nog pijn en boog voor gebruikte, zoals ze ook ooit in de wildernis deed. Als zij hierachter kon staan, met het respect en de liefde die zij voor leven heeft, zou ik het ook kunnen. Dacht ik in elk geval. Wat was ik verrast toen ik de eerste keer met haar mee uit vissen ging en ze me vertelde dat ze zichzelf het liefste een veganistische jager zou willen noemen. Dieren doden is voor Nikki namelijk elke keer weer afschuwelijk en daarnaast is ze er ook van overtuigd dat vlees simpelweg ongezond is. Pijn en boog gebruikt ze ook niet meer tijdens die zeldzame keren dat ze uit jagen gaat, want dat zou het het lijden van een dier alleen maar verlengen. Omdat zelfvoorzienend leven aan de ruige kust van Brits-Columbia echter vrijwel onmogelijk is zonder ook van het aanbod van vis gebruik te maken, ziet zij zichzelf letterlijk gedwongen om wel af en toe te vissen. Het mooie van zalmvissen is echter dat je daarmee eigenlijk de natuur recyclet. De zalm bezoekt deze plek namelijk om er eitjes te leggen en als dat is gebeurd sterven ze! Zoals ik tijdens mijn lessen moestuinieren wel eens heb verteld, is zich voortplanten voor elk organisme de belangrijkste van alle functies. En vaak is het ook bij eenjarige planten zo dat als ze "voelen" dat ze gaan sterven, meteen in zaad schieten. Zodat in elk geval het nageslacht veiliggesteld is. Maar dat dit nou ook met een dier zo werkt vond ik fascinerend. Hoe dan ook is het zalmvissen op de desbetreffende plek daarom ethisch gezien redelijk verantwoord en qua voedselvoorziening dus geen verspilling, maar juist een besparing.

Toen ik nog maar net was aangekomen en we samen met Billy zijn garnalenvallen gingen ophalen, begon Nikki ze routineus een voor een de kop om te draaien. De meeste mensen laten ze gewoon rustig sterven, maar dat is eigenlijk een verschrikkelijke dood, want een langzame marteling. Nikki vindt juist dat we hun lijden

zo veel mogelijk moeten verkorten en dus probeerde ik heldhaftig mee te doen. Maar het lukte me in het begin niet, en na langdurige discussies met mezelf, hardop, lukte het me dan eindelijk om er een de kop om te draaien. Wat ik deed onder het uitroepen van mijn excuses aan de garnaal in kwestie: 'Sorry! I'm so sorry! I'm so sorry!' Ook bij dit aangezicht lachte Billy zich helemaal suf en volgens mij was dat de enige reden dat ik als bijzonder ongetalenteerde visser nog een keer mee mocht op een vistrip. Toen we terugkwamen vroeg ik Billy of hij er geen moeite mee had om vissen te doden, elke dag maar weer. En hij zei me dat als er iemand is die van vissen houdt hij dat wel is. Hij gelooft simpelweg niet dat je kan overleven zonder vlees of vis en heeft geleerd om te doden zonder erbij stil te staan. Maar houden van vissen doet hij zeker, want een groot deel van zijn leven heeft hij gewijd aan het redden van wilde zalm, die met de dag meer bedreigd wordt. Met name door de beruchte fish farms. Daarom is hij, als beste visser van de streek, op een bepaald moment zelfs gestopt met professioneel vissen en heeft hij zich daarna volledig gewijd aan het aanleggen van zogenaamde "hatchery's", een soort broedplekken voor zalm. Daarnaast probeert hij sindsdien met zijn oneindige kennis over vis zo vaak als hij kan de Canadese overheid te beïnvloeden in hun achterlijke visbeleid. Ik zeg "achterlijk" omdat zowel het bedrijfsleven als de overheid in Canada het inmiddels als een gegeven beschouwen dat de wilde zalm uitsterft en er geen enkel probleem inziet dat de enige zalm die overblijft de zieke, vergiftigde zalm van de fish farms zal zijn, die daarvan in de eerste plaats de veroorzaker is. Dit is geen overdrijving, het beleid is er echt openlijk op gericht om wilde zalm te laten uitsterven en het kan ze niet snel genoeg gaan. Want ja, die wilde zalm, zo onhandig.. Wat men gemakshalve vergeet, is dat er ook ontelbare diersoorten, zoals dolfinen en beren, afhankelijk zijn van wilde zalm. En dat het wellicht een beetje raar is om een hele diersoort in het wild te laten uitsterven ten gunste van het bedrijfsleven. Het was erg alarmerend om te merken dat alle kenners die ik in het gebied tegenkwam zich ernstige zorgen maakten om het wegblijven van zowel de wilde zalm, als dolfinen, walvissen, beren en andere dieren in het gebied.

Vissen met Nikki was dus een terugkerend ritueel, met aansluitend het inmaken van de vis met een hogedrukkoker zodat het bijna een jaar lang houdbaar kon blijven. Regelmatig brachten we ook een dag door in haar tuinen of bijvoorbeeld met het oogsten en drogen van wilde kruiden om er thee of specerijen van te maken. In de tijd dat ik er was hebben we met name rode klaver, sint janskruid, citroenmelisse en heermoes geoogst en gedroogd. Nikki dronk thee van heermoes omdat hier erg veel silicium inzit, wat in ons voedsel tegenwoordig nogal zeldzaam is. Een van de meest gevreesde onkruiden heeft dus een fantastische voedingswaarde! Maar voordat je enthousiast naar buiten rent om het te gaan plukken, bedenk je wel dat een aantal soorten van dezelfde familie licht giftig zijn, en dat er ook over de heermoes zelf enige controverses bestaat. Dus informeer jezelf goed voordat je ermee aan de slag gaat. Een andere belangrijke bron van voedsel voor Nikki was zeewier. We zijn er een aantal keer op uit gegaan om zeewier te oogsten en dit vervolgens te drogen aan waslijnen in Billy's huis, of maakten er direct "zeewiersalsa" van. Maar ook bijvoorbeeld het isoleren van haar koperen watertank, of een boom van begin tot eind verwerken tot een nieuw plafond voor in Nikki's cabine behoorden tot het werk dat ik met Nikki deed.

Een noodzaak bij het off grid leven in Proctor Bay bleek het hebben van een hele doe-het-zelf winkel in je eigen schuur. Want letterlijk alles kan er misgaan, en de sufste reparatie zal je toch echt zelf moeten doen. Het dichtsbijzinde dorp is immers minimaal negentig minuten varen en om een klusjesman die hele rit te laten afleggen zal je toch flink wat moeten dokken! Het gebruik van benzine verhoogt de ecologische voetafdruk voor inwoners aan de kust dus wel aanzienlijk. Omdat al het land er uitrotsachtige bergen bestaat en er nauwelijks een plat oppervlak is, heb je erg weinig bewegingsruimte. Maar mensen willen er af en toe wel op uit, en ook om boodschappen te doen of simpelweg bij een buur langs te gaan, pakken ze daarom altijd even de boot. Dat was dus een grappig contrast, en hoewel Nikki zich er terdege van bewust was, had ze het er toch voor over. Dat is de weegschaal met aan de ene kant 'genieten van het leven' en aan de andere kant 'de aarde zo min mogelijk belasten' waarin ieder voor zich het eigen evenwicht bepaalt. Door er niet te wonen zou Nikki ook de voordelen er niet bij hebben, en in de stad is zelfvoorzienend leven nou eenmaal een stuk lastiger dan in het wild.

Ceder is een van de meest voorkomende bomen aan de kust van Brits-Columbia en wij gebruikten met name rode en gele ceder om mee te bouwen. Respectievelijk met een roze en een gele hint in de kleur, echt om te kwijlen zo mooi. Maar behalve als bouw materiaal en om te verbranden in de houtoven, oogste Nikki ook de bast van de boom om daar manden mee te maken. De laag die je daarvoor gebruikt is het cambium, waar nieuwe cellen worden gevormd, eigenlijk ook het enige levende deel van de boom. Dit luistert dus nogal nauw want je kan maar twee stroken per boom gebruiken, anders sterft de boom. Deze stroken worden dan gedroogd en vervolgens weer natgemaakt zodat ze flexibel genoeg zijn om ze met een klein mesje in dunne reepjes te snijden. Met deze reepjes kan je onderzetters, tasjes of zelfs hele manden in elkaar vlechten. Het was geweldig om deze kunst te leren van Nikki, en we hebben vele avonden al vlechtend doorgebracht onder

kaarslicht. Soms raakten we dan verward in zo'n geanimeerd gesprek dat we er pas na een half uur achter kwamen dat we een fout hadden gemaakt. En dus alles opnieuw moesten doen.. Ook heb ik van Nikki de kunst van het vuur maken door frictie geleerd en mijn eigen vuurboog met haar gemaakt. Dat was simpelweg magisch. En het is overigens verdomd moeilijk! Het gebeurt eigenlijk doordat het ene stuk hout wrijving veroorzaakt op het andere stuk hout. Daarbij is zowel de frictie die wordt veroorzaakt door de draaiende beweging als de neerwaartse druk belangrijk en blijkbaar heb je daar behoorlijk wat spierballen voor nodig!

Tot slot was het Nikki leren kennen een fascinerende ervaring. Het is niet voor niets dat ze bijna bovenmenselijke prestaties heeft neergezet. Haar agressieve vader en het leven zelf hebben haar zo erg getekend, dat ze een soort compulsieve drang heeft zich alsmaar te willen bewijzen en overal de beste in te zijn, en ze is er een hard mens van geworden. Dat is voor mij op sommige momenten erg zwaar geweest, want Nikki tolereert geen zwakte. Maar tegelijkertijd heeft het me ook juist sterk gemaakt en daar ben ik haar dankbaar voor. En Nikki zou Nikki niet zijn als ze ze niet ook probeerde om haar karakter te perfectioneren, en daarom was zij zich hier wel degelijk van bewust en leverde een voortdurende strijd om zich er los van te kunnen maken. Naast haar scherpe randje is Nikki echter wel degelijk een goed mens dus het was meer dan geweldig om tijd met haar door te brengen. En het was niet alleen maar hard werken. Omdat Nikki ook superspontan en avontuurlijk is, kwam het vaak voor dat we opeens al het werk naast ons neerlegden en in haar speedboot sprongen om walvissen op te gaan zoeken of wat wild te plukken en dat te verwerken in een heerlijke maaltijd.

Een van de hoogtepunten was dat Nikki de "lone wolf" wilde opsporen die zich volgens horen zeggen in het gebied bevond. Daartoe hebben we allerlei eilandjes bezocht en zijn daar gaan spoorzoeken. Tot mijn grote trots heb ik toen ergens een pootafdruk van de wolf in kwestie ontdekt, die zich overigens temidden van zo'n honderd berenpootafdrukken bevond. Daardoor kreeg Nikki het plotseling in haar bol om daar een nachtje te gaan wildkamperen om dan s'ochtends hopelijk een glimp van de wolf op te kunnen vangen. Dat we er beren zouden zien was echter meer dan waarschijnlijk, getuige de ontelbare berenpootafdrukken. Dat vond ik enerzijds fantastisch, maar anderzijds doodeng. Na een aantal slapeloze nachten, kwamen we uiteindelijk helemaal tot in de puntjes voorbereid aan op het eiland. Toen ik de boot echter aan de kust vast wilde maken viel ik, waarschijnlijk puur door de uitputting, in het water, en vervolgens ging ons anker kapot. Tot overmaat van ramp had ik de nacht op voorhand ook nog eens gedroomd dat ik tijdens de trip op bloederige wijze werd verscheurd door een poema. Samen kwamen we daarom dus tot de conclusie dat het universum ons waarschijnlijk duidelijk probeerde te maken dat we vandaag maar niet moesten gaan wildkamperen. En zo is onze kampeertrip dus letterlijk in het water gevallen.. Maar ondanks dat ben ik alsnog ontelbare prachtige ervaringen met het wildleven rijker geworden. Naast het zien van bruinvissen, zeehonden en dolfinen heb ik fantastische ontmoetingen met walvissen en zwarte beren gehad. Een van deze beren kwam zelfs gezellig op bezoek in Proctor Bay en uiteindelijk werd het zo normaal dat er walvissen "voor de deur" rondhingen, dat ik er niet eens meer voor uit mijn stoel kwam als ik de welbekende ademteugen buiten hoorde. Verwend he?

Bij Nikki heb ik dus kennis gemaakt met veel praktische vaardigheden die nodig zijn voor het zelfvoorzienend leven. En na het gedaan te hebben, kan ik nu blijven oefenen, zo lang tot ik alles perfect onder de knie heb. Mijn uiteindelijke droom is om net als Nikki mijn eigen huis te bouwen in het bos en daar zo veel mogelijk zelfvoorzienend te leven. Maar eigenlijk waren de praktische vaardigheden daarvoor niet de meest belangrijke die ik heb opgedaan. Nee, het allerbelangrijkste wat ik daarvoor bij Nikki heb geleerd is doorzettingskracht. Want je zal het toch echt zelf moeten doen. Voor twijfel, angst of onzekerheid is er geen ruimte, dat houdt je alleen maar tegen. Niet "proberen", maar DOEN! Vaak heb je als mens de neiging om iets maar aarzelend te proberen, omdat je twijfelt of je het überhaupt wel kan. Waardoor je dus halfbakken werk levert en het meestal daarom ook juist niet lukt. Dat is een mechanisme waar ik zelf erg veel last van heb en als Nikki dat zag gebeuren riep ze: 'Come on Rosa, man it up girl!'. Schouders eronder! Dat heeft me ontzettend veranderd als mens en daar pluk ik nu de vruchten van. Want met die mindset lukt alles. We creëren vaak allerlei denkbeeldige barrières tussen onszelf en onze dromen, gewoon uit angst omdat je dromen waarmaken nou eenmaal eigenlijk ronduit eng is. Veel makkelijker is het om ze ergens weg te stoppen zodat je er af en toe even verlangend aan kan denken en er troost uit kan putten, en er geen risico bestaat dat je ze helemaal verliest. Maar feitelijk kan je doen wat je wilt en zal het je lukken ook. Zolang je het maar gelooft. En dat is een cliché, maar het is ook gewoon waar. Dankzij Nikki zal ik dat nooit meer vergeten.

Met vastberaden groeten,

Rosa van Giessen // +31 6 46 31 76 48
www.boerenverstand.info